

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет соціально-гуманітарних наук та права
Кафедра історії та археології

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
(МІЖКАФЕДРАЛЬНОМУ ЗАСІДАННІ)

Завідувач кафедри С.І. Пачев
протокол №1 від 2 вересня 2024 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий/вибірковий)	Історія української дипломатії вибірковий
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	014.03 Середня освіта. (Історія); 032 Історія та археологія
Рік викладання	2024-2025
Семестр	II семестр
Викладач(і)	Галь Богдан Олександрович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та археології
Профайл викладача	https://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/sklad-kafedri-istoriyi/gal-bogdan-oleksandrovyeh/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380664080517 gall_bogdan@ukr.net Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Viber, Telegram
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/osvitnij-protses-kafedri-istoriyi/vybirkovi-komponenty/bakalavrat/istoriya-ukrayinskoyi-dyplomatiyi/

Анотація до освітнього компонента

Навчальний курс «Історія української дипломатії» є невід'ємним складником системи підготовки викладачів історії за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» (PhD) і є необхідною складовою вивчення таких нормативних дисциплін: «Давня та середньовічна історія України», «Нова історія України», «Новітня історія України», «Історія слов'янських народів». Навчальна програма дисципліни передбачає вивчення еволюції української дипломатії і історичних засад української зовнішньої політики.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія української дипломатії» є формування у здобувачів вищої освіти уявлення про процес становлення й основний зміст зовнішньої політики України в історичній ретроспективі та на сучасному етапі, а також розуміння концептуальних засад зовнішньополітичної діяльності України по забезпеченню її національних інтересів у міжнародних відносинах.

Завданнями курсу є роз'яснення змісту зовнішньої політики та дипломатії України різних історичних епох; аналіз геополітичного становища України, її місця в системі міжнародних відносин в історичній ретроспективі та на сучасному етапі; розкриття процесу формування й основних положень зовнішньополітичної концепції сучасної незалежної України.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Спеціальні компетентності (СК)

СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію.

СК06. Здатність здійснювати експертний аналіз в предметній області.

Програмні результати навчання

ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.

ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.

ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Загальна кількість годин
Кількість годин <i>Денна форма</i>	36	18	81	135/4,5 кр.

Підсумкова (семестрова) форма контролю – екзамен

Політика освітнього компонента

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.
- Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні завдання
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК МОДУЛІВ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
Модуль 1. Українська дипломатія у давнину і середньовіччя.	16	8	36	60	1, 2, 3, 4
Модуль 2. Українська дипломатія нового і новітнього часу.	20	10	45	75	1, 2, 3, 4
Усього	36	18	81	135	

Програма освітнього компонента

Модуль 1. Українська дипломатія у давнину і середньовіччя.

Тема 1. Дипломатія доби Київської і Галицько-Волинської Русі. Геополітичні умови та особливості становлення та формування Київської Русі. Основні напрями зовнішньополітичних зв'язків князів Київської Русі. Геополітичні причини піднесення Галицько-Волинської землі.

Тема 2. Дипломатія литовсько-польської доби. Наслідки європейських впливів на політичний розвиток українських земель у пізньому середньовіччі. Зовнішньополітичні відносини українських земель в складі Великого Литовського князівства та Речі Посполитої. Запорізька Січ як суб'єкт міжнародних відносин.

Тема 3. Дипломатія часів Національної революції і Лівобережної Гетьманщини. Геополітичне становище козацько-гетьманської держави. Дипломатична діяльність українських гетьманів та місце України у політичних планах Московщини, Польщі та Туреччини. Українсько-московські угоди.

Модуль 2. Українська дипломатія нового і новітнього часу.

Тема 4. Україна в зовнішній політиці європейських держав у XVIII – на початку XX ст. Інкорпораційна політика російського царату щодо українських земель. Поділи Речі Посполитої. Наслідки російсько-османських воєн XVIII ст. для українських земель.

Тема 5. Зовнішня політика доби національно-визвольних змагань 1917-1920 рр. Основні напрями зовнішньої політики Центральної Ради, гетьманату П. Скоропадського, Директорії УНР та ЗУНР. Ставлення європейських країн до ідеї української державності. Вплив зовнішньополітичних чинників на результати та причини поразки Української революції 1917-1921 рр.

Тема 6. Україна в зовнішній політиці великих держав ХХ ст. Повноваження УСРР та УРСР у зовнішньополітичній сфері. Діяльність уряду УНР в екзилі та її вплив на формування світової політичної думки щодо проблеми української державності. повноваження УСРР та УРСР у зовнішньополітичній сфері в післявоєнний період. Умови здобуття Україною статусу незалежної держави.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Проаналізувати текст однієї з козацько-московських угод (на вибір, у формі презентації або есе) (10 балів).
2	Скласти структурно-логічну схему проблемної ситуації і завдань українській переговорній делегації (епоха/ситуація на вибір, 10 балів).
3	Скласти тест до однієї з тем з десяти питань з 4 варіантами відповідей (10 балів).

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Геополітичні умови та особливості становлення та формування Київської Русі.
2. Основні напрями зовнішньополітичних зв'язків князів Київської Русі.
3. Геополітичні причини піднесення Галицько-Волинської землі.
4. Наслідки європейських впливів на політичний розвиток українських земель у пізньому середньовіччі.
5. Зовнішньополітичні відносини українських земель в складі Великого Литовського князівства та Речі Посполитої.
6. Запорізька Січ як суб'єкт міжнародних відносин.
7. Геополітичне становище козацько-гетьманської держави.
8. Дипломатична діяльність українських гетьманів та місце України у політичних планах Московщини, Польщі та Туреччини.
9. Українсько-московські угоди.
10. Інкorpopаційна політика російського царату щодо українських земель.
11. Поділи Речі Посполитої.
12. Наслідки російсько-османських воєн XVIII ст. для українських земель.
13. Основні напрями зовнішньої політики Центральної Ради, гетьманату П. Скоропадського, Директорії УНР та ЗУНР.
14. Ставлення європейських країн до ідеї української державності.
15. Вплив зовнішньополітичних чинників на результати та причини поразки Української революції 1917-1921 рр.
16. Повноваження УСРР та УРСР у зовнішньополітичній сфері.
17. Діяльність уряду УНР в екзилі та її вплив на формування світової політичної думки щодо проблеми української державності. повноваження УСРР та УРСР у зовнішньополітичній сфері в післявоєнний період.
18. Умови здобуття Україною статусу незалежної держави.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки,	проблемний виклад, пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і	Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий

критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.	аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод, пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни	контроль: екзамен.
ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів	Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: екзамен.
ПР06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів	Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: екзамен.
ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.	спостереження і аналіз випадків, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних завдань, метод вправ	Поточний контроль: практичний контроль (добірка практичних вправ, проведення практичних вправ на занятті, виконання), виконання творчих завдань, самоконтроль і особиста рефлексія. Підсумковий контроль: екзамен.

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenty-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenty-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі екзамену, заліку/диференційного заліку.

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента

		Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають оцінюванню	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):			
	Усна доповідь	3	9 (3 доповіді по 3 бали)	6 (2 доповіді по 3 бали)
	Підготовка презентації	1	3 (3 презентації по 1 балу)	2 (2 презентації по 1 балу)
	Розробка структурно-логічних схем	2	2	2
	Самостійна робота (максимальний сумарний бал – 30):			
	Проведення аналізу тексту козацько-московської угоди	10		
	Складання структурно-логічної схеми проблемної ситуації і завдань переговорній делегації	10		
	Складання тестів	10		
	Підсумковий контроль: екзамен (максимальний бал – 40)	40		
	Загальний бал (максимальний – 100)	100		

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Усна доповідь (максимум 3 б.)	
3 б.	Доповідь виконана згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми
2 б.	Доповідь виконана згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки
1 б.	У доповіді є багато недоліків, відсутній додатковий матеріал
Критерії оцінювання презентації (максимум 1 б.)	
1б.	Наявність презентації

Розробка структурно-логічних схем (максимум 2 б.)	
1 б.	за розробку структурно-логічної схеми з конкретного питання,
1 б.	за розкриття теми за розробленою структурно-логічною схемою
Проведення аналізу змісту козацько-московської угоди (максимум 10 б.)	
9-10 б.	завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
8 б.	завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
6-7 б.	завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається
5 б.	завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
3-4 б.	завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
2-3 б.	завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано
0-1 б.	необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
Складання структурно-логічної схеми проблемної ситуації і завдань переговорній групі (максимум 10 б.)	
9-10 б.	завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; володіє

	вміннями творчо-пошукової діяльності; демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ; здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
8 б.	завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності, демонструє високий рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, частково здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
6-7 б.	завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки, може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях, демонструє достатній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов не вдається
5 б.	завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях; демонструє посередній рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
3-4 б.	завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; усвідомлює недостатній обсяг інформації, виявляє розуміння висновків з певного питання; володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу, демонструє низький рівень професіоналізму у проведенні практичних вправ, не здатний модифікувати дібрані вправи відповідно до актуальних умов
2-3 б.	завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; більшість передбачених завдань не виконано
0-1 б.	необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією, необхідні практичні вміння і навички не сформовані
Складання тестів (максимум 10 б., по 1 балу за 1 тестове завдання)	

Підсумковим контролем на освітньому компоненті є письмовий **екзамен**, на його складання надається 40 балів. Екзамен включає 2 теоретичні питання (максимально по 10 балів за кожне), та 20 тестових завдань (по 1 балу за вірну відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту.

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень	відмінно	9-10	36-40

Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.			
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	добре	8	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	6-7	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	

74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті
(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту Педагогіка з навчальною практикою на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна:

1. Борисова О. В. Зовнішня політика України: історія та сучасність. К., 2017. 341 с.
2. Головченко В. І. , Матвієнко В.М. . Дипломатична історія України (1923–1993 роки): навч. посіб. К., 2012. 239 с.
3. Григор'єва Т. Історія дипломатії від давнини до кінця XVIII ст. К., 2015. 178 с.
4. Історія дипломатії: навч.-метод. посібник / за ред. О. В. Бігняка. Одеса, 2021. 116 с.
5. Кучик О. С. Зовнішня політика України: підручник. Л., 2018. 446 с.
6. Нариси з історії дипломатії України / Під ред. Смолія В.А., Галенко О.І., Камінський Є.Є., Кірсенко М.В. та ін. К., 2001. 736 с.
7. Стратегічна культура та зовнішня політика України: монографія / за заг. редакцією І. М. Ковалю, О. І. Брусиловської, В. А. Дубовика. Одеса, 2017. 264 с.
8. Українська дипломатична енциклопедія: У. 2-х т. / Редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. К., 2004.
7. Чекаленко Л. Зовнішня політика України : підручник К., 2015. 477 с.
8. Чекаленко Л., Федуняк С. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів). К., 2017. 464 с.

Додаткова:

1. Гавронська Т. В. Київська Русь і її дипломатія в IX – першій половині X століття: відношення з державами Європи та Азії // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 18: Право. 2021. № 35. С. 9-35.
2. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до нового часу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниця: Нова книга, 2002. 433 с.
3. Івченко О. Т. Україна в системі міжнародних відносин: історична ретроспектива та сучасний стан. К., 2010. 756 с.
4. Макара Ю. Століття української дипломатії. Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2017. Т. 35-36. С. 77-94.
5. Моцик О. Зовнішня політика й дипломатія Києва: перші кроки (VI–IX ст.) // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2018. № 1 (3). С. 107- 111.
6. Овсій І. О. Зовнішня політика України (від давніх часів до 1944 року): Навч. посібник. 2-ге вид. К., 2002. 240 с.
7. Руденко Г. М. Україна дипломатична. К., 2001. 176 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліографічна і реферативна база даних SCOPUS. URL: <http://www.scopus.com/>
2. Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка – <http://www.iir.kiev.ua/>
3. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua>
4. Міністерства освіти і науки України (нормативні документи в галузі освіти і науки). URL: <http://www.mon.gov.ua>
5. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Brookings Institution. URL: <https://www.brookings.edu/>
7. Carnegie Endowment for International Peace (CEIP). URL : <https://carnegieendowment.org/>
8. Chatham House (Royal Institute of International Affairs). URL : <https://www.chathamhouse.org/>
9. European Union (EU). URL: https://europa.eu/european-union/index_en
10. Institute for the Study of War (ISW). URL: <https://www.understandingwar.org/>
11. North Atlantic Treaty Organization (NATO). URL: <https://www.nato.int/>
12. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL: <https://www.oecd.org/>
13. RAND («Research and Development») Corporation. URL: <https://www.rand.org/>
14. Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI). URL: <https://www.sipri.org/>
15. The Center for Strategic and International Studies (CSIS) URL : <https://www.csis.org/>
16. The Club of Rome. URL: <https://www.clubofrome.org/>
17. United Nations (UN). URL: <https://www.un.org/en/>

Повний список основної і додаткової літератури можна отримати у викладача або на сторінці дистанційної освіти

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет.